

SÉNAT DE BELGIQUE**BELGISCHE SENAAT**

SESSION DE 1952-1953.

3 AVRIL 1953.

Projet de loi contenant le budget ordinaire du Congo Belge et du Ruanda-Urundi pour l'exercice 1953.

**AMENDEMENTS PRÉSENTÉS
PAR LE GOUVERNEMENT**

MINISTÈRE DES COLONIES.

Bruxelles, le 3 avril 1953.

MONSIEUR LE PRÉSIDENT,

J'ai l'honneur de vous transmettre une note relative à des amendements que je propose d'apporter au projet de loi contenant le budget ordinaire du Congo Belge et du Ruanda-Urundi pour l'exercice 1953.

Ces amendements ont pour but :

A. — Projet de loi :

de compléter le libellé de l'article 11 en vue d'autoriser un prélèvement exceptionnel sur les bénéfices de la Loterie Coloniale, en faveur du Fonds National de Calamités de la Croix-Rouge de Belgique.

B. — Budget des Voies et Moyens du Congo Belge (Tableau I) :

de majorer les évaluations de recettes de 5 millions 670.000 francs;

*A Monsieur le Président
du Sénat.*

R. A 4567.

Voir :

Document du Sénat :

96 (Session de 1952-1953) : Projet de loi.

ZITTING 1952-1953.

3 APRIL 1953.

Wetsontwerp houdende de gewone begroting van Belgisch-Congo en van Ruanda-Urundi voor het dienstjaar 1953.

**AMENDEMENTEN VOORGEDRAGEN
DOOR DE REGERING.**

MINISTERIE VAN KOLONIËN.

Brussel, de 3 April 1953.

MIJNHEER DE VOORZITTER,

Ik heb de eer U een nota over te maken met betrekking op amendementen welke ik voorstel aan te brengen aan het wetsontwerp houdende de gewone begroting van Belgisch-Congo en van Ruanda-Urundi voor het dienstjaar 1953.

Deze amendementen hebben tot doel :

A. — Wetsontwerp :

de tekst van artikel 11 te volledigen met het inzicht een uitzonderlijke voorafneming op de winsten van de Koloniale Loterij te machtigen, ten voordele van het Nationaal Rampenfonds van het Rode-Kruis van België.

B. — Begroting der Middelen van Belgisch-Congo (Tabel I) :

de ramingen der ontvangsten te vermeerderen met 5.670.000 frank;

*Aan de Heer Voorzitter
van de Senaat.*

R. A 4567.

Zie :

Gedr. Stuk van de Senaat :

96 (Zitting 1952-1953) : Wetsontwerp.

C. — Budget des Dépenses ordinaires du Congo Belge (Tableau II) :

de majorer de 16.683.000 francs les crédits de divers articles et de prévoir un crédit de 2.500.000 frs sous un article nouveau 6bis;

D. — Budget des Dépenses ordinaires du Ruanda-Urundi (Tableau V) :

de majorer de 6.976.000 francs les crédits de divers articles et de compléter le libellé de l'article 2.

* *

Ensuite de ces amendements :

1° le budget ordinaire du Congo Belge pour 1953 se présentera comme suit :

Recettes	fr. 7.889.405.000
Dépenses	<u>7.666.646.000</u>

soit un boni présumé de . . fr. 222.759.000

2° le budget ordinaire du Ruanda-Urundi pour 1953 se présentera comme suit :

Recettes	fr. 619.718.000
Dépenses	<u>630.046.000</u>

soit un déficit présumé de . . fr. 10.328.000

à couvrir par les ressources générales du Trésor du Ruanda-Urundi conformément à l'article 7 du projet de loi.

Agréez, je vous prie, Monsieur le Président, l'assurance de ma haute considération.

Le Ministre des Colonies,

A. DEQUAE.

C. — Begroting der Gewone Uitgaven van Belgisch-Congo (Tabel II) :

de kredieten van verscheidene artikelen te vermeerderen met 16.683.000 frank en een krediet van 2.500.000 frank te voorzien onder een nieuw artikel 6bis;

D. — Begroting der Gewone Uitgaven van Ruanda-Urundi (Tabel V) :

de kredieten van verscheidene artikelen te vermeerderen met 6.976.000 frank, en de tekst van het artikel 2 te volledigen.

* *

Ingevolge deze amendementen :

1° zal de gewone begroting van Belgisch-Congo voor 1953 voorkomen als volgt :

Ontvangsten	fr. 7.889.405.000
Uitgaven	<u>7.666.646.000</u>

dit is een vermoedelijk overschot van . . . . . fr. 222.759.000

2° zal de gewone begroting van Ruanda-Urundi voor 1953 voorkomen als volgt :

Ontvangsten	fr. 619.718.000
Uitgaven	<u>630.046.000</u>

dit is een vermoedelijk tekort van fr. 10.328.000

te dekken door de algemene middelen der Schatkist van Ruanda-Urundi, overeenkomstig artikel 7 van het wetsontwerp.

Gelieve, Mijnheer de Voorzitter, de betuiging mijner bijzondere hoogachting te aanvaarden.

De Minister van Koloniën,

**A. — AMENDEMENT
AU PROJET DE LOI.**

TITRE III.

Dispositions diverses.

ART. 11.

Compléter le libellé de cet article par l'alinéa suivant :

« Exceptionnellement la moitié du bénéfice résultant de l'émission de la tranche spéciale de Pâques 1953 sera versée au « Fonds National de Calamités de la Croix-Rouge de Belgique » au profit des sinistrés de la tempête et du raz-de-marée du 1er février 1953. »

Justification.

Le Conseil de Cabinet du 13 février 1953 a marqué son accord pour que la moitié du produit net de l'émission de la tranche spéciale de Pâques 1953 de la Loterie Coloniale soit affectée au Fonds National de Calamités, au profit des sinistrés du 1er février 1953.

Les modalités d'attribution des bénéfices qui seront réalisés par la Loterie à partir de 1953 étant fixées par l'article 11 du projet de loi, l'amendement proposé permettra de donner une suite légale à l'accord intervenu.

B. — AMENDEMENTS AU TABLEAU I.

Budget des Voies et Moyens du Congo Belge pour 1953.

ART. 28.

Recettes diverses du Service des Affaires Economiques.

Porter le crédit à 8.203.000 francs.

Augmentation : 670.000 francs.

Elle figurera dans les développements de l'article sous le littéra 5 (nouveau) : « Recettes à résulter de la participation de la Colonie à des foires commerciales. »

Justification.

La participation de la Colonie à la Foire de Bulawayo nécessite une majoration de 1.500.000 fr.

**A. — AMENDEMENT.
OP HET ONTWERP VAN WET.**

TITEL III.

Allerhande bepalingen.

ART. 11.

De tekst van dit artikel aan te vullen met de volgende alinea :

« Bij uitzondering zal de helft van de winst voortkomend van de uitgifte van de speciale schijf van Pasen 1953, gestort worden aan « Het Nationaal Rampenfonds van het Rode-Kruis van België » ten voordele van de geteisterden door de storm en de springvloed van 1 Februari 1953. »

Verantwoording.

De Kabinetsraad van 13 Februari 1953 heeft zijn akkoord gegeven om de helft van de winst van de uitgifte van de speciale schijf van Pasen 1953 van de Koloniale Loterij, toe te kennen aan het Nationaal Rampenfonds ten voordele van de geteisterden van 1 Februari 1953.

Daar de toekenningsmodaliteiten van de winsten, die door de Loterij zullen verwezenlijkt worden van 1953 af, vastgesteld zijn door artikel 11 van het wetsontwerp, zal dit amendement toelaten een wetelijk gevolg te geven aan bovenvermeld akkoord.

B. — AMENDEMENTEN OP TABEL I.

Begroting der Middelen van Belgisch-Congo voor 1953.

ART. 28.

Allerhande ontvangsten van de Dienst der Economische Zaken.

Het krediet te brengen op 8.203.000 frank.

Vermeerdering : 670.000 frank.

Zij zal in de uitgewerkte staten van het artikel voorkomen onder de littera 5 (nieuw) : « Ontvangsten voortspruitende uit de deelname van de Kolonie aan de jaarbeurzen. »

Verantwoording.

De deelname van de Kolonie aan de jaarbeurs van Bulawayo noodzaakt het krediet tot dit doel

du crédit prévu à cet effet à l'article 89/5 du tableau II.

Cette dépense supplémentaire est partiellement récupérable.

* * *

ART. 35.

Recettes diverses du Service des Finances.

Porter le crédit à 156.328.000 francs.

Augmentation : 5.000.000 de francs.

Elle figurera dans les développements de l'article sous le littéra 6 : Produits divers; intérêts sur fonds disponibles.

Justification.

Recette à provenir de l'escompte de certificats de trésorerie non productifs d'intérêt, remis par l'Etat belge au Ruanda-Urundi pour le financement de son budget extraordinaire de 1952, et rachetés par le Trésor du Congo Belge en vue d'alimenter immédiatement la trésorerie du Territoire.

C. — AMENDEMENTS AU TABLEAU II.

Budget des Dépenses ordinaires du Congo Belge pour 1953.

CHAPITRE II.

Services divers.

ART. 6bis (nouveau).

Insérer un article 6bis, conçu comme suit :

« Dépenses diverses de l'Agence Coloniale des Approvisionnements : 2.500.000 francs. »

Augmentation : 2.500.000 francs.

Cette dépense figurera dans les développements de l'article sous les littéra's :

1. Traitements et indemnités diverses du personnel, etc. : 1.500.000 francs.

2. Autres dépenses : matériel, mobilier, fournitures, etc. : 1.000.000 de francs.

voorzien, bij artikel 89/5 van de tabel II, met 1.500.000 frank te vermeerderen.

Deze bijkomende uitgave is gedeeltelijk wederinbaar.

* * *

ART. 35.

Allerhande ontvangsten van de Financiedienst.

Het krediet te brengen op 156.328.000 frank.

Vermeerdering : 5.000.000 frank.

Zij zal in de uitgewerkte staten van het artikel voorkomen onder de littera 6 : Allerhande opbrengsten; interesten op beschikbare fondsen.

Verantwoording.

Ontvangst voortkomende uit het disconto van Schatkistcertificaten zonder interest, welke door de Belgische Staat aan Ruanda-Urundi werden overgemaakt tot financiering van zijn buitengewone begroting van 1952, en door de Schatkist van Belgisch-Congo werden afgekocht ten einde onmiddellijk de Schatkist van het Gebied te voorraden.

C. — AMENDEMENTEN OP TABEL II.

Begroting der Gewone Uitgaven van Belgisch-Congo voor 1953.

HOOFDSTUK II.

Verscheidene diensten.

ART. 6bis (nieuw).

Een artikel 6bis in lassen, luidende :

« Allerhande uitgaven van het Koloniaal Voorraadkantoor : 2.500.000 frank. »

Vermeerdering : 2.500.000 frank.

Deze uitgave zal in de uitgewerkte staten van het artikel voorkomen onder de littera's :

1. Wedden en allerhande vergoedingen van het personeel, enz. : 1.500.000 frank.

2. Andere uitgaven : materieel, meubilair, benodigdheden, enz. : 1.000.000 frank.

Justification.

En raison de l'importance croissante des marchés à exécuter dans la Métropole, pour compte des services d'Afrique, il apparaît nécessaire de créer une agence coloniale des approvisionnements à Bruxelles. Cette agence prêtera son concours au Service des Approvisionnements du Ministère des Colonies. Il convient d'assurer aux services d'Afrique des fournitures de la meilleure qualité, aux meilleurs prix possibles, dans les délais les plus courts. Ceci postule l'action d'un organisme opérant selon des méthodes commerciales et rationnelles. L'effectif du personnel de l'agence sera fixé annuellement. Il ne devra être procédé actuellement qu'à l'engagement de 11 unités.

* *

CHAPITRE VIII.**Information.****ART. 38.**

Autres dépenses.

Porter le crédit à 30.387.000 francs.

Augmentation : 125.000 francs.

Justification.

Les dépenses prévues sous le littéra 1 : « Matériel... Achat d'ouvrages de propagande » excèderont les prévisions initiales.

* *

CHAPITRE XII.**Affaires indigènes et sociales.****ART. 57.**

Autres dépenses...; subsides...

Porter le crédit à 17.706.000 francs.

Augmentation : 5.480.000 francs.

Elle figurera dans les développements de l'article sous les littéras :

2. Propagande dans les milieux indigènes; loisirs... (5.000.000);

5. Visites de notables congolais dans la Métropole (480.000).

Verantwoording.

Omville van de toenemende belangrijkheid der in het Moederland voor rekening van de Diensten van Afrika uit te voeren bestellingen, blijkt het noodzakelijk een Koloniaal Voorradenkantoor te Brussel op te richten. Dit kantoor zal zijn hulp verlenen aan de dienst der Voorraden van het Ministerie van Koloniën. Het past aan de Diensten van Afrika benodigheden van de beste kwaliteit, aan de laagst mogelijke prijzen en binnen de kortst mogelijke termijn te verzekeren. Dit vergt de werking van een organisme handelend volgens rationele handelsmethoden. Het effectief van het personeel van het kantoor zal jaarlijks vastgesteld worden. Thans zal er slechts moeten worden overgegaan tot het aanwerven van 11 eenheden.

* *

HOOFDSTUK VIII.**Voorlichting.****ART. 38.**

Andere uitgaven.

Het krediet te brengen op 30.387.000 frank.

Vermeerdering : 125.000 frank.

Verantwoording.

De uitgaven voorzien onder littera 1 : « Matériel... Aankoop van propagandawerken » zullen de oorspronkelijke ramingen overschrijden.

* *

HOOFDSTUK XII.**Inlandse en Maatschappelijke Zaken.****ART. 57.**

Andere uitgaven...; toelagen...

Het krediet te brengen op 17.706.000 frank.

Vermeerdering : 5.480.000 frank.

Zij zal in de uitgewerkte staten van het artikel voorkomen onder de littera's :

2. Propaganda in de inlandse milieu's; vrije tijd : (5.000.000);

5. Bezoeken van Congolese notabelen aan het Moederland : (480.000).

Justification.

La majoration proposée permettra de soutenir certaines initiatives privées dans le domaine des loisirs indigènes et d'augmenter le nombre des notables congolais appelés à visiter la Métropole en 1953.

* *

CHAPITRE XIII.

Enseignement.

ART. 63.

Autres dépenses ,y compris subsides.

Porter le crédit à 501.372.000 francs.

Augmentation : 210.000 francs.

Justification.

La majoration sollicitée permettra d'allouer un subside de 10.000 francs à l'Institut des Relations Internationales (littéra 20) et d'entreprendre les travaux urgents de restauration de l'œuvre d'art « Panorama du Congo » (littéra nouveau 25).

* * *

CHAPITRE XVIII.

Affaires économiques.

ART. 89.

Autres dépenses, y compris subsides...

Porter le crédit à 13.585.000 francs.

Augmentation : 10.600.000 francs.

Justification.

1. Il a été estimé opportun de poursuivre en 1953, l'intervention de la Colonie dans les ristournes sur les tarifs de transport de l'huile de palme et des palmistes sur le réseau des chemins de fer vicinaux du Congo (littéra 3 : 6.000.000 de francs).

2. La participation de la Colonie à la Foire commerciale de Brazzaville nécessite l'inscription d'un crédit de 1.000.000 de francs (littéra nouveau 4).

3. La participation de la Colonie à la Foire commerciale de Bulawayo aura plus d'ampleur que celle envisagée à l'origine; la dépense supplémentaire est estimée à 1.500.000 francs (littéra 5);

Verantwoording.

De voorgestelde vermeerdering zal toelaten zekere privaatinitiatieven op het gebied van de vrije tijd der inlanders te ondersteunen, en het aantal der Congolese notabelen naar het Moederland in 1953 uitgenodigd, te vergroten.

* *

HOOFDSTUK XIII.

Onderwijs.

ART. 63.

Andere uitgaven, met inbegrip van toelagen.

Het krediet te brengen op 501.372.000 frank.

Vermeerdering : 210.000 frank.

Verantwoording.

De aangevraagde vermeerdering zal toelaten een toelage van 10.000 frank te verlenen aan het Instituut der Internationale Betrekkingen (littera 20) en dringende herstellingswerken uit te voeren aan het kunstwerk « Panorama van Congo » (nieuwe littera 25).

* * *

HOOFDSTUK XVIII.

Economische Zaken.

ART. 89.

Andere uitgaven, met inbegrip van toelagen...

Het krediet te brengen op 13.585.000 frank.

Vermeerdering : 10.600.000 frank.

Verantwoording.

1º Men heeft het nuttig geacht in 1953 de tussenkomst van de Kolonie te hernieuwen in de teruggaven op de vervoertarieven van de palmolie en palmpitten op het net van de buurtspoorwegen van Congo (littera 3 : 6.000.000 frank).

2º De deelname van de Kolonie aan de Jaarbeurs van Brazzaville noodzaakt de inschrijving van een krediet van 1.000.000 frank (nieuwe littera 4).

3º De deelname van de Kolonie aan de Jaarbeurs van Bulawayo zal omvangrijker zijn dan oorspronkelijk voorzien was; de bijkomende uitgave wordt geraamd op 1.500.000 frank (littera 5);

cette majoration est compensée à concurrence de 670.000 francs par la recette prévue sous l'article 28/5 du budget des Voies et Moyens.

4. Le Gouvernement se doit d'aider les initiatives tendant à valoriser la production congolaise. Un crédit de 2.100.000 francs est sollicité à titre de subsides pour recherches en vue de valoriser l'huile de palme congolaise (*littera nouveau 7*).

* * *

CHAPITRE XXI.

Agriculture, etc...

ART. 102.

Autres dépenses, y compris subsides...

Porter le crédit à 99.975.000 francs.

Augmentation : 268.000 francs.

Justification.

La contribution forfaitaire de la Colonie aux dépenses du Comité de Prévention Acridienne au Soudan Français pour l'exercice 1953 dépassera de 268.000 francs la prévision initiale (art. 102/8/2°).

D. — AMENDEMENTS AU TABLEAU V.

Budget des Dépenses ordinaires du Ruanda-Urundi pour 1953.

CHAPITRE II.

Dette publique.

ART. 2.

Libeller cet article comme suit :

Charge de la dette du Ruanda-Urundi, etc...
Frais d'escompte de certificats de trésorerie de l'Etat belge (crédit non limitatif) : 5.410.000 francs.

Augmentation : 5.000.000 de francs.

Justification.

La majoration sollicitée permettra de faire face aux frais d'escompte de certificats de trésorerie non productifs d'intérêt, remis par l'Etat belge

deze vermeerdering wordt tot een bedrag van 670.000 frank vergoed door de ontvangst voorzien onder artikel 28/5 van de begroting der Middelen.

4° De Regering dient de initiatieven te steunen die streven om de valorisatie van de congoense productie. Een krediet van 2.100.000 frank wordt aangevraagd als toelage voor opzoeken tot valorisatie van de congoense palmolie (*nieuw littera 7*).

* * *

HOOFDSTUK XXI.

Landbouw, enz...

ART. 102.

Andere uitgaven, met inbegrip van toelagen...

Het krediet te brengen op 99.975.000 frank.

Vermeerdering : 268.000 frank.

Verantwoording.

De forfaitaire tussenkomst van de Kolonie in de uitgaven van het « Comité de Prévention Acridienne au Soudan Français » voor het dienstjaar 1953 zal met 268.000 frank de oorspronkelijke raming overschrijden (art. 102/8/2°).

D. — AMENDEMENTEN OP TABEL V.

Begroting der Gewone Uitgaven van Ruanda-Urundi voor 1953.

HOOFDSTUK II.

Openbare Schuld.

ART. 2.

Dit artikel doen luiden als volgt :

Last der Schuld van Ruanda-Urundi, enz...
Discontokosten van Schatkistcertificaten van de Belgische Staat (onbegrensd krediet) : 5.410.000 frank.

Vermeerdering : 5.000.000 frank.

Verantwoording.

De aangevraagde vermeerdering zal toelaten het hoofd te bieden aan de discontokosten van Schatkistcertificaten zonder interest, welke door de

au Ruanda-Urundi pour le financement de son budget extraordinaire et rachetés par le Trésor du Congo Belge en vue d'alimenter immédiatement la trésorerie du Territoire.

* *

CHAPITRE VIII.

Service des Affaires indigènes.

ART. 34.

Autres dépenses, y compris matériel, etc...,

Porter le crédit à 946.000 francs.

Augmentation : 160.000 francs.

* *

ART. 35.

Dépenses de toute nature, y compris subsides relatifs aux œuvres sociales.

Porter le crédit à 4.551.000 francs.

Augmentation : 953.000 francs.

Justification.

La création d'un nouveau foyer social nécessite la majoration des crédits prévus initialement pour le fonctionnement de ces organismes :

article 34-1 : matériel (+ 160.000);

article 35-3 : subsides aux œuvres d'assistance sociale (+ 953.000).

* *

CHAPITRE IX.

Enseignement.

ART. 40.

Autres dépenses, y compris subsides.

Porter le crédit à 80.210.000 francs.

Augmentation : 500.000 francs.

Elle figurera dans les développements de l'article sous le littéra 1/2° : subsides aux écoles subventionnées des sociétés de mission.

Belgische Staat aan Ruanda-Urundi werden overgemaakt tot financiering van zijn buitengewone begroting, en door de Schatkist van Belgisch-Congo werden afgekocht ten einde onmiddellijk de Schatkist van het Gebied te voorraden.

* *

HOOFDSTUK VIII.

Dienst der Inlandse Zaken.

ART. 34.

Andere uitgaven, met inbegrip van materieel, enz...,

Het krediet te brengen op 946.000 frank.

Vermeerdering : 160.000 frank.

* *

ART. 35.

Allerhande uitgaven, met inbegrip van toelagen aangaande de sociale werken,

Het krediet te brengen op 4.551.000 frank.

Vermeerdering 953.000 frank.

Verantwoording.

De oprichting van een nieuw sociaal tehuis noodzaakt de verhoging van de kredieten die oorspronkelijk voorzien waren voor de werking van deze organismen :

artikel 34-1 : materieel (+ 160.000);

artikel 35-3 : toelagen aan de werken van sociale bijstand (+ 953.000).

* *

HOOFDSTUK IX.

Onderwijs.

ART. 40.

Andere uitgaven, met inbegrip van toelagen.

Het krediet te brengen op 80.210.000 frank.

Vermeerdering 500.000 frank.

Zij zal in de uitgewerkte staten van het artikel voorkomen onder de littera 1/2° : Toelagen aan de gesubsidieerde scholen van de missiegenootschappen.

Justification.

Les besoins présumés de l'exercice excèderont les prévisions initiales.

* * *

CHAPITRE X.

Cultes.

ART. 41.

Subsides aux missions et divers, etc...

Porter le crédit à 2.384.000 francs.

Augmentation : 363.000 francs.

Justification.

1° Les besoins présumés de l'exercice nécessitent une majoration de 196.000 francs du crédit prévu sous le littéra 1 : « subsides par station ».

2° Il est proposé un subside sous le littéra nouveau 4 : « Subside au Vicariat apostolique de Nyundo : 167.000 francs. »

Verantwoording.

De vermoedelijke behoeften van het dienstjaar zullen de oorspronkelijke ramingen overschrijden.

* * *

HOOFDSTUK X.

Erediensten.

ART. 41.

Toelagen aan de zendingen en varia, enz...

Het krediet te brengen op 2.384.000 frank.

Vermeerdering : 363.000 frank.

Verantwoording.

1° De vermoedelijke behoeften van het dienstjaar noodzaken een verhoging van 196.000 frank van het krediet voorzien onder littéra 1 : « Toelage per post. »

2° Een toelage wordt voorgesteld onder *nieuw littéra 4* : « Toelage aan het Apostolisch Vicariaat van Nyundo : 167.000 frank. »